పరాజిత

"ఐస్ బ్యాగ్ తలమీదే వుంచండి. ఆకలంటే, పళ్ళరసం కొద్దిగా ఇవ్వండి. సరిగ్గా గంటన్నరకు వస్తాను. ఈలోగా మా నర్స్‌నో సారి పంపిస్తాను. పాప టెంపరేచర్ మాత్రం ప్రతి గంటకూ నోట్ చేసి పెట్టండి!" అని చెప్పి డాక్టర్ వెళ్ళి కారులో కూర్చున్నాడు. కారు కదిలిపోయింది. వింటున్న విజయ, మాధవరావు మొహాలలో కత్తివేటుకు నెత్తురుచుక్క లేకుండా పోయింది.

చాలా సీరియస్‌గానే వుంది పాప పరిస్థితి. అయితే డాక్టర్లు చివరి క్షణంవరకూ ఆమాట చెప్పరు. ఒళ్లుతెలియని మగతతో మూలుగుతోంది పాప. బాబ్డ్ హేర్ అంతా చిందర వందరగా రేగి, లూజు లూజుగా వున్న గౌనులో, అస్తిపంజరంలా మంచానికి అంటుకుపోయి వుంది పాప. ఆ స్థితిలో పాపను చూస్తుంటే, ఇద్దరి హృదయాలూ బ్రద్దలై పోతున్నాయి. ఎవరికి వారుగా రెండవ మనిషి అధైర్యపడతారేమోనన్న భయంతో, దుఃఖాన్ని లోలోపల అణుచుకుంటున్నారు.

"పాప బ్రతుకుతుందంటారా?" లోలోపల దుఃఖాన్ని అణచిపెట్టుకుంటూ అడిగింది విజయ.

"ఛ....ఛ....అదేం అనుమానం! డాక్టరుగారు చాలా పవర్‌ఫుల్ మెడిసిన్స్ వాడుతున్నారు. మరేమీ ఫర్వాలేదన్నారు కూడాను"! పళ్ళ బిగువున గానీ, మాధవరావుకు కూడా "పాప బ్రతకటం కష్టం" అన్న సంగతి పూర్తిగా తెలుసు. అతగాడి పితృహృదయం ఎవరో నొక్కేస్తున్నట్లు గిలగిలలాడి పోతోందీ క్షణంలోనూ.

"నా కాకలిగాలేదు. మీరు వెళ్ళి భోంచేసి రాండి. డైనింగ్‌టేబిల్ మీద అన్నీ వున్నాయి" అంది విజయ పాప మంచం దగ్గరగా ఈజీఛేర్ లాక్కుని కూర్చుంటూ.

"నాకూ ఆకలిగా లేదు. అలా వెళ్ళి ఓ సిగరెట్ ప్యాకెట్టు కొనుక్కుని, మా స్నేహితుడు మూర్తినీ, వాళ్ళమ్మనూ పిల్చుకు వస్తాను. ఆమె వుంటే నీకు కాస్త ధైర్యంగా వుంటుంది!" అంటూనే బయటకు వెళ్ళిపోయాడు. నిజానికి అతగాడికి మృత్యు గహ్వరంలో పడుకుని వున్న పాపను చూస్తూ వుండలేననిపిస్తోంది. ఏ అర్ధరాత్రి వేళో పాప కేదేనా ప్రమాదం జరిగితే, విజయ పరిస్థితి ఏమౌతుందో నన్న భయంగానూ వుంది. ముందు జాగ్రత్తగా ఎవరేనా పెద్దావిడను తోడుంచటం, అవసర మనిపిస్తోంది!

విజయ మారు పలకలేదు. ఇలా తనని వంటరిగా వదలి భర్త కాస్సేపలా వెళ్ళటమే మంచిదనిపిస్తోంది. అందాకా అణచిపెట్టుకుని వున్న దుఃఖం ఒక్కసారిగా పెల్లుబికింది.

"పాపా! నీవు బ్రతకవని నాకు తెలుసు తల్లీ! నీ తల్లి చేసిన పాపానికి నిష్కృతిగా నువ్వు మృత్యువుకు ఎర అవుతున్నావనీ తెలుసు! ఈ బడబాగ్నిని ఎలా దాచుకోను? ఈ చివరి క్షణాలలో మౌనంగా దైవ స్వరూపిణి వయిన నీ ముందయినా హృదయంలోని మాలిన్యం కడిగివేసుకుంటాను!" అనుకుంది. ఒక్కసారిగా ఆమె హృదయకవాటాలు తెరుచుకున్నాయి. స్మృతి పేటికలోని ఒక్కొక్క సంఘటనా దృశ్యాలుగా కనిపిస్తూ, స్పృహ తెలియని పాపకు ఆ కథను వినిపిస్తున్నాయి.

*   *   *   *   *

విజయ కాలేటీలో చదివే రోజుల్లో నవలలూ, కథల పుస్తకాలూ తెగచదివేది. అసలు పాఠాలుకంటే ఇవే ఎక్కువగా చదువు తూండటం వల్ల ఆ అమ్మాయికి కాలేజీలో ఏ నాడూ యావరేజ్ మార్కులకు మించి రాలేదు. అలాగే తెలుగు సినిమాలు తరచూ చూస్తుండేది. ముఖ్యంగా బెంగాలీలో నుంచి అనువదింపబడిన శరత్, బంకిం వగైరా నవలలంటే ఆమెకు ప్రాణం. ముఖ్యంగా ఆ నవలలలోని "సవతి తల్లులు" ఆమె మనసు నాకట్టుకున్నారు. సవతి తల్లి సవతి కొడుకును విపరీతమైన వాత్సల్యంతో చూడడం, ఆ సవతి బిడ్డలు కూడా ఆమెపట్ల అత్యంత గౌరవభావంతో, కన్నతల్లిని మరిపించ గలిగినట్లు ప్రవర్తించటం విజయను చాలా ప్రభావితం చేశాయి.

అయితే చాలా చాలా తెలుగు సినిమాలలో, కొన్ని చారిత్రాత్మక గాథలలో, జానపద గాథలలో సవతి తల్లిని ఓ బ్రహ్మరాక్షసిగా చిత్రించి, ఆమె సవతి బిడ్డలను చంపించటానికైనా వెనుదీయని నరరూప రాక్షసిగా నిరూపించారు. అలాటివి చూచినప్పుడూ, చదివినప్పుడూ, విన్నప్పుడూ విజయకు తగని కంపరం కలిగేది.

"ఆమె స్త్రీ కాదా ? ఆమెకు మాత్రం హృదయం వుండదా ? ఏమీ ఎరుగని పసిపిల్లలపట్ల ఆమె ఎందుకలా ప్రవర్తిస్తుంది ? ఇదంతా అబద్ధపు ప్రచార" అని తనకుతాను నచ్చచెప్పుకొనేది. స్నేహితురాళ్ళతో వాదించేది.

ఆమె హృదయ ఫలకం మీద శాశ్వతంగా ముద్ర వేసుకున్న సంఘటన ఒకటి జరిగింది. ఆమె హైస్కూల్లో చదువుకుంటున్న రోజుల్లో, మాస్టారుగా ఉన్న కామేశ్వరరావు భార్య ఐదోమారు బిడ్డను ప్రసవించి చనిపోయింది. పెద్దమ్మాయి కాత్యాయని విజయతోబాటు ఫోర్తుఫారం చదువుతోంది. కామేశ్వరరావుకు ఇంట్లో వండిపెట్టే దిక్కులేకో, పసిపిల్ల

లను చూచేబాధ్యత నెత్తిన వేసుకోలేకో, లేక విషయ వాంఛలు చావకో, మొత్తంమీద ఎలాగైతేనేం, చాలామంది శ్రేయోభిలాషుల మాటలు పెడ చెవిని బెట్టి మళ్ళీ వివాహం చేసుకున్నాడు.

"మా పిన్ని మా ఇంటికి వచ్చింది. ఏమీ మంచిదికాదు. ఇంతింత కళ్లు చేసుకుని మమ్మల్నందర్నీ పులుకూ, పులుకూ చూస్తోంది!" అంది కాత్యాయని ఆరోజు స్కూల్లో. విజయకు చివుక్కుమనిపించింది. నిన్న మొన్న వచ్చిన ఆ సవతి తల్లిమీద అప్పుడే ఈ పిల్ల కెందు కింత ద్వేషం? బహుశా అది ఇరుగు పొరుగులూ, బంధువులూ కల్పించినదై వుండవచ్చు అనుకుంది. పనిమాలా కాత్యాయనితో బాటు వాళ్ళింటికి వెళ్ళి, ఆమెను చూచివచ్చింది. చిరునవ్వుతో, అన్నిపనులూ చక్కబెట్టుకుంటున్న ఆమెను ద్వేషించట మెందుకో బోధపడలేదు విజయకు.

కానీ, హైస్కూలు చదువు ముగిసేలోగా కామేశ్వర్రావు సంసారం రచ్చకెక్కింది. సవతితల్లి బిడ్డల్ని వేపుకుతింటోందనీ, పిల్లలకూ, తనకూ కూడా సుఖమూ, శాంతీ పోయాయనీ, తను పెళ్ళాడి పొరపాటు చేశాననీ, మాస్టారే పదిమందితో చెప్పుకోవటం ప్రారంభించాడు. విజయ ఏదో సాకు పెట్టుకుని మళ్లీ ఆమెను చూడటానికి వెళ్లింది. ఈ మారు ఆమె లోగా తను చూచిన స్త్రీ కాదనిపించింది. అయిందానికీ, కానిదానికీ చిరచిరలాడి పోతోంది. విజయ ముందే చిన్నపిల్లలిద్దర్నీ నాలుగు బాదింది. "వెధవ సజ్జు! గతిలేక నన్నిక్కడ తోశారు మావాళ్లు.... ఈ గుంపంతా చచ్చినా బావుణ్ణు! ఈ వయసులో ఈయనగారికి పెళ్ళి తక్కువై కాబోలు, నా గొంతుకోశాడు!" లాటి గొణుగుడు పెద్దగానే అంటోంది!

విజయ నిర్ఘాంతపోయింది. ఆమెలో ఈ మార్పు ఎందుకొచ్చింది? ఇరుగు పొరుగులూ, బంధువులూ "నువ్వు సవతి తల్లివి" అని పదే పదే గుర్తుచేయటంవల్లా? ఆమె పుట్టినింటివారు ఆమెకు పదేపదే సవతి బిడ్డల

మీద ద్వేషం నూరిపోయటంవల్లా ? ఏమో ! అది అంతుతెలియని సమస్య గానే మిగిలిపోయింది విజయ మనసులో. దానితోబాటు.... "నేనేసవతితల్లి నయితే, ఆ బిడ్డలను ప్రాణాధికంగా చూచుకొంటాను; వాళ్ల హృదయాలలో కన్నతల్లిని మించిన స్థానం ఆక్రమించుకుంటాను. నా భర్తకుగానీ,బిడ్డలకు గానీ, లోకానికిగానీ, నాకుగానీ, ఏ క్షణంలోనూ నేను సవతితల్లినన్న ఆలోచన అణుమాత్రం రానివ్వను !" అనే భావమూ, నిశ్చయమూ పెరిగి పెద్దవై పోయాయి.

కాలేజి చదువులో అట్టే పైకిరాని పిల్లకు త్వరగా పెళ్ళిచేయటమే మంచిదనిపించింది విజయ తల్లితండ్రులకు. భోజనానికి లోటులేకపోయినా, అట్టే ఆస్తిపరులు కారు విజయ పుట్టింటివారు. ఐదారు సంబంధాలు చూస్తే కట్నం ఆకాశాన్నంటుతోంది.

మాధవరావు లెక్చరరు. అతగాడికి పెళ్లై ఎనిమిదేళ్లు దాటింది. పెద్దపాపకు ఆరేళ్లు, రెండోపాపకు నాలుగేళ్లు. మూడోసారి గర్భిణిగా వుండి, ఏదో వాతం వచ్చి అతగాడి భార్య చనిపోయింది. ఎందరు చెప్పినా మాధవరావు రెండేళ్లపాటు వివాహప్రసక్తి తేలేదు. పిల్లలకు వండి పెట్టటానికీ, వాళ్ల పనులు చూడటానికీ ఆయాను ఏర్పాటుచేసి, తను కాలేజీకి వెళ్లేవాడు. కానీ రానురాను పిల్లల విషయంలో ఆయా శ్రద్ధచూపటం లేదనీ, వాళ్లకోసం తనుతెచ్చే బిస్కట్లు, హార్లిక్స్, వంట సామానులూ ఆమె దొంగతనంగా తన ఇంటికి చేరవేసుకొంటోందని తెలిసిపోయింది. ఓ రోజు పెద్దపాప రమ చెవి రింగులు లాగాలని ప్రయత్నిస్తే, ఆ పాప కేకలు పెట్టిందని, పాప పీక పట్టుకుంది. సమయానికి పక్కింటివారెవరో చూచి, ఆదుకోబట్టి సరిపోయిందిగాని, లేకుంటే బంగారు రింగులకోసం బలి అయిపోయేది రమ. ఈ సంఘటనతో మాధవరావు బెదిరిపోయాడు. తను ప్రాణాధికంగా ప్రేమించే పిల్లల విషయంలో ఏ అఘాయిత్యమూ

సహించలేదతగాడు, ఇంట్లో పిల్లల సంరక్షణకు "తన" దంటూ ఓవ్యక్తి వుండటం ఎంతేనా అవసరమనిపించింది. అయితే ఆమె తన పిల్లలకు ఏలాటి కష్టమూ కలిగించకూడదు.

పెళ్ళిళ్ళ పేరయ్య ఈ సంబంధం గురించి చెప్పినప్పుడు విజయ తల్లిదండ్రులు అట్టే ఇష్టపడలేదు. రెండోపెళ్ళి వాడికి, ఇద్దరు బిడ్డల బాధ్యతతో సహా విజయను ఇవ్వటం మనస్కరించ లేదు. కానీ విజయ ఎగిరి గంతేసి ఒప్పుకుంది. నేను మాధవరావునే చేసుకుంటానని మంకు పట్టు పట్టింది. మొదట్లో విజయకు మతిపోయిందనుకున్నా, మాధవరావులా ఆస్తీ, ఉద్యోగమూ వున్న అల్లుణ్ణి తాము తేలేమని సరిపెట్టుకున్నారు విజయ తలిదండ్రులు. నెలరోజుల్లోపలే విజయ మాధవరావు అర్ధాంగిగా మారిపోయింది. మొదటిరాత్రి మాధవరావు ఏదో వెర్రి ఆనందం అనుభవిద్దామన్న తొందరపాటుతో ప్రవర్తించలేదు. ఓ స్నేహితురాలిలా విజయను దగ్గర కూర్చోబెట్టుకున్నాడు.

"చూడు విజయా! నీకిది తొలి అనుభవం. కానీ నాకిలాటి రాత్రులు చాలా గడిచిపోయాయి. ఆమెను నేను మర్చిపోలేదు .... అలా అని నీకు ద్రోహంచెయ్యను. నన్ను నమ్ముకుని వచ్చిన నిన్ను సంపూర్ణంగా ప్రేమిస్తాను. కానీ నేను నిన్ను కోరే దొక్కటే. తల్లిని కోల్పోయిన బిడ్డలు రమ, ఉమ. వాళ్ళిద్దరూ నీ కెలాటి ద్రోహము చేయలేదు. చేయబోరు కూడాను. తల్లిని కోల్పోయిన నేరమొక్కటే వారుచేసిన పాపమైతే, దాని కేదేనా శిక్ష అంటూ ఉంటే, అది నాకు వేస్తే, సంతోషంగా భరిస్తాను. కానీ అభం శుభం ఎరుగని పిల్లలను మాత్రం ద్వేషించకు. వాళ్ళిద్దరి హృదయయాలలో నువ్వు తల్లిగా స్థానం ఆక్రమించుకో గలిగిననాడు .... నా అణువణువులోనూ నువ్వు నిలిచి పోగలవు!" అని చెప్పాడు.

విజయ అతగాడి భయాన్ని అర్థం చేసుకుంది.

"మీరు నిశ్చింతగా వుండండి" అని భరోసా ఇచ్చింది.

మొదట వారం, పదిరోజులు పిల్లలు విజయ దగ్గరగా రావటానికి భయపడ్డారు. బెరుకుగా వచ్చినా, కాస్సేపుండి, తిరిగీ మాధవరావు దగ్గరకు వెళ్ళేవాళ్ళు.

విజయ తన ఆలోచనలన్నిటినీ ఆచరణలో పెట్టటం ప్రారంభించింది. పిల్లల కిష్టమైన రంగురంగుల బొమ్మల పుస్తకాలు ముందేసుకూర్చుని కథలు చెప్పటం ప్రారంభించింది. చక్కగా జడలు వెయ్యటం, ముస్తాబు చెయ్యటం, "మా ఉమ మంచిది, బంగారుతల్లి" అంటూ, "మా రమ బంగారుకొండ, నన్ను అమ్మా అంటుంది" అంటూ పిల్లల హృదయాలలో తల్లిని గురించిన ఆలోచనలు మెల్లిగా తొలగిస్తూ, తన పట్ల గురి, నిర్భయమూ ఏర్పడేలా చేసుకుంది.

మొదట్లో "పిన్నీ" అంటున్న పిల్లలు "అమ్మా" అని పిలవటానికి అలవాటు పడ్డారు.

మాధవరావు, రెండు నెలలుపాటు (విజయ గమనిస్తోందని తెలుసుకోకుండా) పిల్లలపట్ల ఆమె ప్రవర్తనను జాగ్రత్తగా పరిశీలించాడు. గత రెండుమూడేళుగా పిల్లలలో లేని ఉత్సాహం, హుషారూ, జీవకళ తిరిగీ ఈనాడు చోటు చేసుకుంటున్నట్లు గ్రహించాడు.

"నాన్నా ! మనందరం సినిమాకు పోదామని చెప్పింది అమ్మ !" అంటూ రమ వస్తుందొకరోజు.

"అలాగే ! తప్పుతుందా ! మీ అమ్మ ఆర్డర్ మరి ! అంటా డతగాడు నవ్వుతూ.

"నాన్నా! నా పుట్టినరోజు పండుగకు మంచి గౌను కుట్టిస్తుందిట అమ్మ! అంటుంది ఉమ చలాకీగా ఎగురుతూ.

"ఓ. కే! నువ్వూ మీ అమ్మా షాపుకు వెళ్ళి తెచ్చుకోండి!" అనేస్తాడు.

అతగాడి కిప్పుడు నిశ్చింతగా వుంది. పిల్లలిద్దరూ కాన్వెంటుకు వెడుతున్నారు. క్రమబద్ధంగా పెరుగుతున్నారు. ఆనందంగా వున్నారు. విజయకూ హాయిగా వుంది. సిరిసంపదలతో కూడిన సంసారం. తనను ప్రాణాధికంగా ప్రేమించే భర్త. చుట్టు ప్రక్కలవారు కూడా "విజయా! సవతితల్లి వనిపించటం లేదమ్మా! పిల్లలు ఆరోగ్యంగా హాయిగా వున్నారు! ఏ లోకంలో వున్నా ఆతల్లి నిన్ను దీవిస్తుంది!" అంటున్నారు. పిల్లల కసలు స్వంతతల్లి చనిపోయిందన్న గుర్తే లేదు.

విజయా! మా కోలెక్చరర్స్ ఏమంటున్నారో తెలుసా? "నీలాటి అదృష్టవంతుడు లేడోయ్ మాధవరావ్! రెండో భార్య అయినా నువ్వింత నిశ్చింతగా వున్నావంటే—ఆమె చాలా యోగ్యురాలు. నీపిల్లలు చేసుకున్న పూజ మంచిది!" అంటూ మాధవరావు గొప్పగా చెబుతూ, ప్రేమగా దగ్గరకు తీసుకుంటుంటే విజయ హృదయం గర్వంతో ఉప్పొంగిపోతుందా క్షణంలో! తను సవతితల్లుల గయ్యాళి కథల్నీ,గాథల్నీ ఒక్కసారిగా కొట్టి పారేయగలుగుతోంది. జీవితంలో సవతితల్లి కూడా మనసున్న స్త్రీయేనని నిరూపించ గలుగుతోంది. ఇంకేం కావాలి తనకు? ఆరునెలలు గిర్రున తిరిగిపోయాయి.

పగలంతా పిల్లలు కాన్వెంటుకూ, మాధవరావు కాలేజికీ వెళతారు. సాయంత్రం ఐదున్నరకు మాధవరావూ, పిల్లలూ స్కూటర్ మీద వస్తారు. వాళ్ళకు టిఫినూ, కాఫీ, పాలూ అమర్చటమూ, అందరూ కలసి కాస్సేపు పార్కుకో, సరదాగా షికారుకో పోవటం, రాత్రి ఏడుగంటలకు తిరిగి

వచ్చి భోజనాలు చేయటం, పిల్లలు కాస్సేపు చదువుకుని కథ చెప్పమంటే చెప్పటం, తర్వాత పడుకోవటం దినచర్యగా మారిపోయింది.

"పిల్లలిద్దర్నీ మరో బెడ్ రూంలో పడుకోబెడదాం విజయా! మన రూంలో వాళ్ళిద్దరూ పడుకోవటం .... ఇబ్బందిగా వుంటుందేమో !" అన్నాడు మాధవరావు మొదటి రోజుల్లో.

ఆ 'ఇబ్బంది' అనే మాటలో "నువ్వు వాళ్ళిద్దరూ ఇక్కడ పడుకుంటే బాధ పడతావేమో....నీకిష్టం లేదేమో !" అన్న శంక దాగి వున్నట్లు ధ్వనించింది విజయకు.

"ఒద్దు, ఒద్దు, పసిపిల్లలు వాళ్ళిద్దరూ. ఇందాకా మీ దగ్గర మీ రూంలోనే పడుకోవటం అలవాటైన వాళ్లు. ఈ రోజు నేను వాళ్ళను వేరే రూంలో పడుకోబెడితే, ఆ తేడా స్పష్టంగా తెలుసుకుంటారు. వాళ్ళ హృదయాలలో "అర" ఏర్పరచినట్లౌతుంది. కన్నతల్లి అయితే, బిడ్డల్ని అలా తమకు దూరంగా పడుకోబెడుతుందా ? ఏ అర్ధరాత్రివేళో, ఏ పీడ కలో వచ్చి భయపడినా, ఇప్పుడిప్పుడే నామీద వాళ్ళకు ఏర్పడుతున్న నమ్మకం సడలిపోతుంది. తల్లిని కోల్పోయినవాళ్ళమనే భావం తిరిగీ మొదలౌతుంది!" అంది.

ఆమె పిల్లల మనస్తత్వం ఎంత బాగా అర్థం చేసుకోగలిగిందో తెలుసుకోగలిగిన మాధవరావు ఆనందంతో ఉక్కిరిబిక్కిరై పోయాడు. "నా పాలిట దేవతవు" అంటూ ఆమెను ఉక్కిరిబిక్కిరి చేశాడు.

"అమ్మా! కథ చెప్పవూ ?" అంటూ విజయకు అటూ ఇటూ వచ్చి పడుకుంటారు పిల్లలు. వాళ్ళ కాన్వెంటులో జరిగిన విశేషాలు చెబుతూ పడుకుంటారు. విజయమీదే చేతులువేసి కబుర్లు చెబుతూ చెబుతూ నిద్ర పోతారు. నిద్రపోయాక వాళ్లను తీసి వాళ్ల మంచాలమీద పడుకోబెట్టాలని

చూసేది విజయ.... గబుక్కున మేలుకొనేస్తారు ! "ఊహూఁ నీ దగ్గరే పడుకుంటామమ్మా !" అంటూ మారాం ప్రారంభిస్తారు.

"అలాగే పడుకోండి !" అని తిరిగీ వాళ్లు నిద్రపోయేవరకూ ఆగి, తర్వాత వాళ్ల మంచాలమీదికి వెళ్లి పడుకుంటుంది విజయ. కానీ ఆమె కదిలిన అలికిడికే ఇద్దరిలో ఎవరో ఒకరు లేచి, తిరిగీ ఆమె పక్కన వచ్చి పడుకుంటారు. ఇది రోజూ జరిగే తంతే !

పగలంతా ఇంటి పనులతో, అందరికీ వేళ కన్నీ అమర్చటంతో తీరిక దొరకదు విజయకు. ఏ ఆలోచనలూ రావు. కానీ రాత్రివేళ ఆలోచనలు పురివిప్పుకుంటాయి ఒక్కసారిగా. ప్రశాంతంగా నిద్రపోతున్న పిల్లలవేపు చూస్తుంటే "ఎంత త్వరగా తల్లిని మర్చిపోగలిగారు ! నన్ను తల్లిగా భావిస్తూ.... ఈ చేతికి దొరిగిన పెన్నిధి తిరిగీ మాయమైపోతుం దేమో నన్నంత భయంతో నా మీద చేతులు వేసి పడుకుంటారు పిచ్చి పిల్లలు...." అన్న జాలీ, ప్రేమ ఉప్పొంగిపోతాయి ఒక్కసారిగా.

మరు నిముషంలో డబుల్‌కాట్ మీద ఒంటరిగా ఒత్తిగిలి పడుకుని వున్న మాధవరావుమీద దృష్టి నిలుస్తుందామెకు. ప్రశాంతమైన ముఖం. పసిపాపలాటి మన స్తత్వం. తనమీద అన్ని బాధ్యతలూ వదిలి నిశ్చితంగా వున్న మనసు, ఏమాత్రం వీలుచిక్కినా తనను సంతోష పరచాలన్న ఆతురత.... కానీ.... కానీ ఇక్కడే వస్తోంది చిక్కు !

ఏ క్షణంలో మాధవరావు తనని దగ్గరకుతీసుకున్నా, ఏ నిముషంలో తామిద్దరూ సరదాగా ఒకరికొకరు చేరువఅయినా, తమని అంటిపెట్టుకుని వున్న పిల్లలిద్దరిలో ఒకరో, ఇద్దరూనో లేచి కూర్చుంటారు. ఊహతెలిసిన పిల్లలముందు తామిద్దరూ మంచు ముక్కల్లా మారిపోతారు. ఉప్పొంగిన ఆత్మీయత, హాయి, ఒక్కసారిగా చన్నీళ్లు దిమ్మరించినట్లు చప్పగా

చల్లారిపోతాయి ! ఆ సమయంలో అడ్డుగా నిలుస్తున్న పిల్లలమీది చిరాకు ఇరువురిలోనూ సమపాళ్ళలో రేకెత్తుతుంది !

"నే చెబితే విన్నావు కావు ! పిల్లలకు బెడ్‌రూం వేరుగా వుండాలి విజయా ! ఫ్రాయిడ్ సిద్ధాంతం ప్రకారం కూడా పిల్లలకూ మనకూ ఒక బెడ్‌రూం వుండటం మంచిదికాదు. వాళ్ళవయసు పరిణతి చెందకుండానే, ఊహలు పరిణతి చెందిపోతాయి ఇలా అయితే !" అంటూ మందలించి, ఆ నిరుత్సాహం నుంచి కోలుకొంటాడు మాధవరావు.

కానీ విజయ మనస్థితి ? ఎవరినేమంటుంది? ఈ రోజు తన సుఖం కోసం పిల్లలని దూరంగా వేరుగా పడుకోబెట్టి, వాళ్ళ దృష్టిలో, లోకం దృష్టిలో,చివరకు మాధవరావు దృష్టిలో తను స్వార్థపూరితురాలు కావటమా? లేక ఇలా మరిగే కోరికలను, అదుపులో పెట్టుకొనే ప్రయత్నంలో, ఆ సంఘర్షణలో,సన్నసన్న నిప్పురవ్వల్లా పిల్లలమీద రేగుతున్న కోపాన్నీ, ద్వేషాన్నీ దావాగ్నిలా దాచుకోవటమా? అన్నది తేల్చుకోలేకపోతోందామె.

ఆ మర్నాడు తెల్లవారేక, పిల్లలిద్దరి పనుల్లో మామూలుగా రోజూ చూపగలిగినంత ఆప్యాయత, ఆరాటమూ చూపలేకపోతోంది విజయ !

తనలో మార్పు వస్తోందా ? తను నిజంగా సవతి తల్లిగా మారిపోతుందా ? ఇందాకా తనని పొగిడిన నోళ్ళే తనని విమర్శించేలా, మాధవరావు దురదృష్టానికి సానుభూతి చూపేలా మార్చుకోబోతుందా ! తనే పుక్కిట పురాణాలంటూ త్రోసివేసిన సవతితల్లుల కథలన్నింటినీ తిరిగీ తానే నిజాలని నిరూపించబోతోందా ? ఆ సవతితల్లుల జాబితాలోకే తన పేరూ చేర్చుకోబోతోందా ?

విజయకు తల పగిలిపోతోందీ ఆలోచనలతో. ఆ విసుగులో తమ తమ పుస్తకాలు బాగ్‌లో సర్దివ్వమంటే "ఏళ్ళొస్తున్నాయి, నీ పుస్తకాలు

నువ్వు సర్దుకోలేవూ ?" అంటూ కోప్పడింది. ఊహించని, అలవాటులేని పరిణామానికి రమ బిత్తరపోయి గబగబ పుస్తకాలు సర్దుకొంది.

"నా పుస్తకాల బేగ్ జిప్ చిరిగిపోయిందమ్మా ! కుట్టివ్వవూ ?" అంటూ వచ్చిన ఉమను,

"అంత ఖరీదుపెట్టి కొన్న బేగ్, జిప్ అప్పుడే పాడుచేశావూ ?" అంటూ చెవి మెలేసింది. భయపడిపోయిన ఉమ ఏడుస్తూ మాధవరావు దగ్గరకు పరుగెత్తింది.

మాధవరావుకు రాత్రి మనస్థితి ఆ క్షణంలోనే మాయమౌతుంది. కారణం అతగాడు కొన్ని అనుభవాలు చవిచూచినవాడు. అనుభవాలకోసం తాపత్రయపడే వయసు దాటినవాడు. తనలోని కోర్కెలను పిల్లలకోసం, వారి సుఖశాంతులకోసం అణచుకోవటం అలవర్చుకున్నవాడు.

విజయకు తన తప్పేమిటో తెలిసివచ్చింది. ఉమని ఎత్తుకుని బుజ్జగిస్తూ వంట ఇంట్లోకి వచ్చిన మాధవరావు మొహం క్షణకాలం చూడలేకపోయింది.

"నాకేమిటో ఒంట్లో బాగలేదీ రోజు. జ్వరం వచ్చేలా వుంది. పిల్లలిద్దరూ విసిగిస్తే.... ఏం చెయ్యనూ ? విసుక్కున్నాను !" అంది సంజాయిషీ చెబుతున్నట్లు.

మాధవరావు కంగారుగా ఉమను దించి, విజయ నుదురు పట్టుకుని చూస్తూ, "జ్వరం రాలేదుగానీ, నీరసంగా వున్నట్లున్నావ్ విజయా ! విశ్రాంతి తీసుకోలేక పోయావూ ? హోటల్‌నుంచి కారియర్లు తెప్పిం చేస్తాను. నువ్వేమీ పని చెయ్యొద్దు. ఉమా ! రమా ! అమ్మకు ఒంట్లో బాగాలేదమ్మా ! విసిగిస్తే ఎలా ?" అంటూ పిల్లలిద్దర్నీ ఓదార్చాడు.

"అమ్మా ! జబ్బుగా వుందా ? చచ్చిపోతావా ?" అంది ఉమ భయంగా చూస్తూ. ఆ పాపలో — స్వంత తల్లికి జబ్బుగా వుందని హాస్పిటల్‌కు తీసుకు వెళ్లటం, ఆమె చనిపోయిందనటం, తిరిగీ ఆమె మరి కనిపించకపోవటం, తెరలు తెరలుగా గుర్తుకు వచ్చాయల్లేవుంది.

విజయ ఒక్కసారిగా ఉమను పొదివిపట్టుకుంది. "లేదు ఉమా ! నాకేజబ్బూలేదు. నేను చచ్చిపోనమ్మా !" అంది. తిరిగీ హుషారుగా లేచి పిల్లల పనులు చూచింది. వాళ్లూ, మాధవరావూ నవ్వుతూ, త్రుళ్లుతూ స్కూటరుమీద వెడుతుంటే "టా ! టా !" చెప్పింది.

ఏరోజుకారోజు అలాగే జరుగుతోంది ఇంచుమించు. క్షణాలలో విజయను ఏదో భూతం ఆవహిస్తుంది .... కాస్సేపయాక అది దిగి పోతుంది.... కానీ ఏ రాత్రి కారాత్రి ఆ భూతం పెరిగి పెదదౌతోంది ! నిశ్చింతగా నిద్రపోతున్న భర్తా పిల్లలూ .... కిటికీలోంచి చూస్తుంటే బయట వెండిపూతలా పరుచుకునివున్న చల్లనివెన్నెలా, ఎదలో ఏవేవో తియ్యని వూహలూ ! తను కిటికీదగ్గర నిల్చున్న అలికిడివిని, మెల్లిగా నిద్రలేచివచ్చి,తనని ఆరాటంగా హత్తుకుపోయే మాధవరావూ ....ఎవరోతట్టి లేపినట్లు నిద్రలేచే పిల్లలూ .... ఒక్కసారిగా ఆవహించే నిరుత్సాహం.... అసంతృప్తీ.... చర్విత చర్వణమౌతున్నాయి.

అయిందానికీ కానిదానికీ మాధవరావు లేనప్పుడు పిల్లల్ని విసుక్కుంటోంది.... మాధవరావు వున్నప్పుడు పిల్లల్ని మహా ప్రేమగా చూస్తోంది.

ఈ మార్పు పిల్లలు పసికట్టలేదు. కారణం వాళ్ళ లేత హృదయా లలో "అమ్మకు నీరసంగా వుంది. పాపం అట్టే విసిగించకండి !" అన్న తండ్రి హెచ్చరికలు—తాము విసిగిస్తే ఈ అమ్మ కూడా దక్కదేమో నన్న భయమూ, ముద్రవేసుకున్నాయి. ఆమె విసుగుదల కేవలం అమ్మకు

ఒళ్ళు బాగాలేదు కాబట్టి అప్పుడప్పుడూ అరుస్తోందన్న భావనే కలిగించింది గానీ, తామిద్దరి మూలంగా ఆమె తీవ్రమైన అసంతృప్తికి గురౌతోందని తెలుసుకోలేక పోయారు.

"అదేమంటే సవతి తల్లి తిట్టిందంటారు.... " అందో రోజు విజయ పిల్లలని కసురుకుంటూ.... వాళ్ళిద్దరూ దూరంగా ఆడుకోవటానికి వెళ్లిపోయాక ఆలోచనలో పడింది....

ఎవరంటారు ? తన మనసే అంటోంది ! తనలోనే ఈ భావం వచ్చేసింది !

తను కాలేజీలో సైకాలజీ స్టడీచేసింది కానీ.... జీవితంలో "సెక్స్" కింత ప్రాధాన్యత ఉంటుందనుకోలేదు !

కామేశ్వరరావు మాస్టారి భార్య.... మొదట్లో తనలానే చాలాఓర్పుగా ప్రశాంతంగావున్న మనిషి.... తర్వాత మారిపోయిన కారణం ? బహుశా ఇదే అయ్యుంటుంది. భర్త ప్రేమ పరిపూర్ణంగా తనొక్కర్తే పొందాలనే కాంక్ష స్త్రీలో ఇంత బలవత్తరంగా వుంటుందా ? అందులో వాటాకొచ్చే సవతి పిల్లలంటే... ద్వేషం ఏర్పడటంలో అసహజమేముందీ ?

అలాగే సవతి బిడ్డలకూ, తండ్రి ప్రేమనుంచి తమని దూరం చేసే స్త్రీ అంటే, తమ కంటే-ఆ కొత్తావిడను తండ్రి ఎక్కువగా ప్రేమిస్తున్నాడంటే, పసితనంతో కూడిన "జలసీ" ఏర్పడుతుందేమో ! అదే సవతి తల్లి అంటే ద్వేషాన్ని పెంచుతుందేమో !

విజయ రోజు రోజుకు నీరసించటం గమనించిన మాధవరావు డాక్టరుకు చూపించి మందులిప్పించాడు. ఆమె మనస్సులోని సంఘర్షణ అతగాడికి తెలియదు. విజయకు సాయంగా వుంటుందని వాళ్ళమ్మను పిలిపించాడు.

కూతురి కేసి పరిశీలనగా చూచి, ఆమె దిన చర్య గమనించిన విజయ తల్లికి విషయ మేమిటో చాలా వరకూ బోధపడింది.

"మేం చెబితే విన్నావా ? మంకుపట్టుబట్టి చేసుకున్నావు. పోనీ లోకంతోబాటు వున్నావా ? పసిపిల్లలను మొదట్లో అంతగా దగ్గరకు తీస్తే ఇక వదిలిపోతారా వాళ్ళు ? ఏ ముద్దు ముచ్చటా లేని మ్రోడులాటి బ్రతుకు చేసుకుని నీలో నీవు కుమిలిపోతున్నావు కదూ ?

"నువ్వెంతగా నెత్తినెక్కించుకుని నటించినా, నీ స్వంత బిడ్డలు ఏనాటికీ కారు, కాలేరు వాళ్ళిద్దరూ ! నీ స్వంత బిడ్డలే అయితే, రాత్రివేళ మీ సరదాలకు అడ్డుగా వున్నారని ఏనాడూ ద్వేషించలేవు. మేమంతా మిమ్మల్ని కనలేదూ, పెంచలేదూ....మాకూ మీకూ వేరే వేరే పడక గదులున్నాయా ? ఏనాడేనా ఆ సాకుతో దండించామా మిమ్మల్ని ?

"ఆ పిల్లలకూ అంతే ! ఈరోజు తల్లిని కోల్పోయిన దుఃఖం మర్చిపోవటానికి - ఆ తల్లిని నీలో చూచుకోవాలనే పిచ్చి ఆశతో, నిన్ను అమ్మా అని పిలుస్తూ తృప్తిపడుతున్నారా పిల్లలు ! అంతేగానీ వాళ్ళ హృదయాలలో కన్నతల్లి రూపం ఎనాటికీ చెదిరిపోదు ! ఏణ్ణర్ధం పసిబిడ్డ ఊహలూ, మాటలూ రాకున్నా, తల్లి చనిపోతే - మరో స్త్రీ దగ్గరకు తీసుకున్నా ఆగకుండా ఏడుస్తాడు, తల్లికోసం దిక్కులు చూస్తూ ! తల్లిరూపం అంతగా హత్తుకుపోతుంది వాడిలో ! అలాగే కన్నబిడ్డను హృదయానికి హత్తుకున్నపుడు కలిగే హాయి, ఎంత సన్నిహితులైన వారి బిడ్డను పొదివి పట్టుకున్నా అనుభూతికి రాదు ఏ స్త్రీకి ! అది పేగు తెంచుకున్న మమకారం ! పేగు తొలుచుక పుట్టిన ఆత్మీయత ! ఇద్దరి మధ్యా వున్న సృష్టి రహస్యం అది ! ఏడేళ్ళ రమ, ఐదేళ్ళ ఉమ, తమ తల్లిరూపం తొలగించుకొన్నారనే అనుకుంటున్నావా ? నిన్ను కన్నతల్లివని నమ్మే భ్రమలోనే వున్నారనుకొంటున్నావా ?

"పిచ్చిపిల్లా! ఒక చేతిలోని చిటికెనవేలికి దెబ్బ తగిలితే బొటనవేలికి నొప్పి పుట్టదు! ఒక శరీరంలోని అంగాంగానికే ఇంతతేడా ఉన్నపుడు, పరాయి స్త్రీ కన్నబిడ్డల్ని - సవతితల్లిగాగాక - సొంత తల్లిగా సాకకలుగుతున్నా వనుకోవడం నీ ఆత్మవంచన. అలా లోకాన్నీ, అతగాణ్ణీ నమ్మించా లనుకోవడం - (నమ్మిస్తున్నావనుకో).... అది నీ కీర్తి కండూతి! పిచ్చి సిద్ధాంతాలు పెట్టుకుని లోలోపల ద్వేషంతో నీ జీవితాన్నీ, వాళ్ళ జీవితాల్నీ పాడు చేసుకోకు. సవతితల్లిగానే వుండు. లోకం అనుకుంటే అనుకోనీ. వాళ్ళిద్దరినీ దూరంగా పడుకోబెట్టు. వాళ్ళూ కాస్త చనువు తగ్గించుకుంటారు. వాళ్ళకు వాళ్ళుగా పెరుగుతారు. ప్రేమగా చూడు. ద్వేషించకు. ఈ రోజు నుంచీ పిల్లలిద్దర్నీ నా దగ్గిర పడుకోబెట్టుకుంటాను. ఈ పది రోజుల్లో అలా అలవాటైతే, తర్వాత వేరుగా పడుకోబెట్టు!" అంటూ మందలించింది. ఏ డిగ్రీలూ, ఏ మనస్తత్వశాస్త్రాలూ, ఏ కథలూ, నవలలూ చదవని ఆమెలో - ఇంత అనుభవం. జీవితంపట్ల ఇంతటి పరిశీలన వుండటం చూచి ఆశ్చర్యపోయింది విజయ. ఆమె వున్న పది రోజులూ పిల్లల్ని ఆమె గదిలో పడుకోబెట్టింది విజయ....కానీ అన్ని కబుర్లు చెప్పిన ఆమెలో తన కూతురు సుఖానికి ఈ పిల్లలిద్దరూ అడ్డు వస్తున్నారన్న కోపం పుష్కలంగా వుంది! పిల్లల్ని దగ్గర పడుకోబెట్టుకొని, అస్తమానూ వాళ్ళని "దిక్కుమాలిన పిల్లలు" అంటూ తిట్టడం, మొట్టడం ప్రారంభించింది! పిల్లలుకూడా ఆమె దెబ్బలకు హడలిపోయారు. విజయను తల్లిగా అంగీకరించినా, ఆమె తల్లిని అమ్మమ్మగా అంగీకరించలేక పోయారు. వెనకవున్న ఆయాకంటే చెడ్డదన్న అభిప్రాయం కలిగింది.

ఈ పదిరోజులూ విజయ ప్రాణం హాయిగా వుంది! మాధవరావుతో ఇక జన్మలో మరి దొరకదేమో నన్నంత ఆరాటంగా హాయి ననుభవించింది. విజయలో మళ్ళీ ఉత్సాహం, పిల్లలపట్ల ప్రేమా వచ్చాయి.

మాధవరావుకు మాత్రం పిల్లలపట్ల విజయ తల్లి చూపిస్తున్న అనాదరణ అసహ్యాన్ని కలిగించింది. అందుకే పదిరోజుల తర్వాత ఆమె ఊరికి వెళతానంటే అడ్డుచెప్పలేదతగాడు....ఆమె వెళ్ళిపోయింది.

విజయకు తిరిగీ మామూలు సమస్య ఎదురైంది!

"ఛీ! అమ్మమ్మ ఏం మంచిది కాదు. మమ్మల్ని కొట్టింది, తిట్టింది.... మేం నీ దగ్గరే పడుకుంటాం అమ్మా! మరెప్పుడూ వేరుగా పడుకోం!" అంటూ మాధవరావు ముందే చెప్పారు పిల్లలు, ఇక అనేందుకేముందీ!

"తప్పకుండా! మీ కంటే ఎక్కువేమిటి?" అన్నాడు మాధవరావు. విజయ పెదవులు యాంత్రికంగా ఉచ్ఛరించాయా మాటలు.

ఓమారు సుఖమూ, ఓరకమైన హాయీ అలవాటయ్యాక, శరీరమూ మనసూ - ఆ హాయిని వదులుకోవటానికి సుతరామూ ఇష్టపడవు.

విజయ పరిస్థితి అలాగే వుంది!

ఎన్ని నగలున్నా, ఎంత ఐశ్వర్యం వున్నా, రెండో పెళ్ళి చేసుకొన్న మగవారి భార్యలు .... చాలామంది ఎందుకలా అసంతృప్తి పడతారో, ఏ పరిస్థితుల్లో కాలుజారుతారో కొంతవరకూ అవగాహనకు వస్తోంది.

ఇది శాశ్వతమైన సమస్య! ఇక ఈ పిల్లలిద్దరికీ పెళ్ళైపోతే తప్ప తనకు వీళ్ళనుంచి విముక్తి లేదు! కానీ పెళ్ళిళ్లెప్పుడు? మరో పదేళ్ళ తర్వాతి మాట! అందాకా తనీ ఆత్మవంచనతో, పరవంచనతో కుమిలి పోవలసిందేనా?

అసలీ పిల్లలిద్దరూ తల్లితో బాటు చనిపోయి వుంటే ఎంత బావుండేది!

ఇప్పుడే తనకు వీళ్ళంటే అసహ్యంగా వుంది! రేపొద్దున తన స్వంత పిల్లలంటూ పుడితే .... ఆ తేడా స్పష్టంగా లోకానికి తెలిసి పోతుందేమో!

ఈ పిల్లలు చచ్చినా బావుండు! ఏ రోగాలో వచ్చి. నింద తనమీద లేకుండా పోతుంది. విజయలోని భూతం రోజు రోజుకూ అలా కొన్ని వేలమార్లు జపిస్తోంది పిల్లలిద్దరి మరణాన్ని గురించి....

ఆ రోజు....

మామూలుగానే సాయంత్రం వేళ, పనులన్నీ తెముల్చుకుని భర్త, పిల్లలకోసం ఎదురుచూస్తోంది విజయ. టైం దాటిపోతోందిగానీ స్కూటర్ రాలేదు....ఏదో భయం....శంక ఆవరిస్తున్నాయామెను....

తెల్లటి బట్టల్లో వున్న హాస్పిటల్ వార్డ్‌బాయ్ ఒకడు సైకిలుమీద వచ్చాడు.

"మీరేనా విజయగారు....మాధవరావుగారికీ, పిల్లలకూ యాక్సిడెంటయింది. హాస్పిటల్‌లో వున్నారు....మీరు వెంటనే రావాలి....రిక్షా పిల్చుకు వచ్చాను" అన్నాడు. విజయకు మతి పోయినట్లనిపించింది....

హాస్పిటల్‌కి వెళ్ళాక తెలిసింది. స్కూటర్‌మీద వస్తున్న మాధవరావుకూ, పిల్లలకూ లారీ డాష్ ఇచ్చింది. ఉమ అక్కడికక్కడే మరణించింది. రమ "కోమా"లో వుంది. కొద్దిపాటి గాయాలు తగిలాయామెకు. మాధవరావుకూ కొద్దిగా గీరుకుపోయాయి కాళ్ళూచేతులు....

తను అస్తమానూ పిల్లలు మరణించాలని కోరుకున్న కోర్కె ఇంత కర్కశంగా నెరవేరిందా? తనెంత కిరాతకురాలు! పరాయి తల్లి కన్న బిడ్డల చావు కోరటానికి తన కెలాంటి హక్కు వుంది? రేపొద్దున తనకు బిడ్డలు కలిగి—తను చనిపోతే, తన బిడ్డలు భూమ్మీద బ్రతికే

అర్హత కోల్పోతారా ? తను మాధవరావునూ, లోకాన్నీ, పిల్లలనూ తన నటనతో నమ్మించగలుగుతోంది గానీ, తన మనసుకు సమాధానం చెప్పుకో గలుగుతోందా ? రమ, ఉమల తల్లి ఆత్మంటూ వుంటే....ఆ ఆత్మముందు మోకరిల్లి తను పిల్లలను మనస్ఫూర్తిగా ప్రేమించానని చెప్పుకోగలదా ?

"మీరు పాపను చూస్తారా ?" అంది సిస్టర్. విజయ మండుతున్న మనసును అదుపులో పెట్టుకుంటూ ఉమ కళేబరం వున్న గదిలో అడుగెట్టింది. ఒళ్ళంతా రక్తం ముద్దయిపోయింది కాబోలు ! దుప్పటి కప్పి వున్నారు. ముఖం మాత్రం అక్కడక్కడా గీరుకుపోయి వుంది !

తనమీద అత్యంత విశ్వాసం వుంచిన ఈ పిల్లలకు తనిచ్చిందేమిటి? మరణించాలన్న దీవెన !

విజయ స్పృహతప్పి పడిపోయింది ! ఆమెకు లీలగా అందరూ అనుకుంటున్న మాటలు వినిపిస్తున్నాయి !

"ఎక్కడా ఇలాటి స్త్రీని చూడమండీ ! సవతితల్లి అయినా పిల్లలను అంత ప్రాణాధికంగా చూచుకుంది ! మాధవరావుకంటే, ఈమె ఈ షాక్ నుంచి కోలుకోలేదనిపిస్తోంది !"

తనా పొగడ్తలకు అర్హురాలేనా ? ఊహూఁ ! తను సవతితల్లే ! యుగయుగాల సవతితల్లులకూ ప్రతినిధే గానీ, అతీతురాలేం కాదు !

"ఈమెను ఇంటికి తీసికెళ్ళండి. "మాధవరావుతో ఎవరో డాక్టర్ అంటున్నాడు.

ఉమ చనిపోయింది.

రమ "కోమా"లోనుంచి కోలుకుందేగానీ, జ్వరమూ, పలవరింతలూ తగ్గలేదు. హాస్పిటల్‌లోనే వుంచితే, ఆ పాప హాస్పిటల్ వాతావరణంతో — తన తల్లి హాస్పిటల్‌లో చనిపోయిందన్న స్మృతులతో మరింతగా పలవరిస్తోంది !

"పాపను ఇంటిదగ్గరే వుంచటం మంచిది." అన్నాడు డాక్టర్.

ఉమ మరణంతో—ఏర్పడిన వెలితి, తన పాడు కోర్కె అస్తమానూ ఆమెను వెంటాడి వేధిస్తున్నాయి. తను తన బాధ ఎవరితో చెప్పుకుంటుంది? మాధవరావుతో చెప్పుకుని, వంచకిగా నిరూపించుకోలేదు! రాత్రివేళ రమ, ఉమను గురించీ, చనిపోయిన తల్లిని గురించీ, కలవరిస్తోంది గానీ నిద్ర లేవటంలేదు. కానీ ఆ టైంలో మాధవరావూ, తనూ స్వేచ్ఛగా వున్నామన్న భావం రావటంలేదు విజయకు. ఏదో తప్పు చేశానన్న అనుభూతి నరనరాన్ని నలిపివేస్తోంది!

మూడురోజులుగా రమకు జ్వరం తీవ్రంగా వుంది. ఈ రోజు సాయంత్రం నుంచీ పరిస్థితి విషమించింది.

"అమ్మా! అమ్మా!" రమ గట్టిగా కేకలు వేసింది ఉలిక్కిపడ్తూ....

ఒక్కసారిగా విజయ త్రుళ్ళిపడింది. ఆమె మనసులో కనిపిస్తున్న గతమంతా చెదిరిపోయింది....

"ఏమిటి రమా! ఏంకావాలమ్మా!" ఆర్ద్రమైన కంఠస్వరంతో రమ ముఖంమీదకు వంగి అడిగింది విజయ.... ఆమె హృదయమంతా పశ్చాత్తాపంతో రగులుకొని వుందీ క్షణంలో.

"అమ్మ కావాలి .... అమ్మ.... అదుగో అమ్మ .... " ఎక్కడో శూన్యంలోకి గాజుకళ్ళలాటి కళ్ళతో చూస్తూ అంది రమ....

"నేనేనమ్మా అమ్మను .... ఇక్కడే వున్నాగా!" విజయకు దుఃఖం పెల్లుబుకుతోంది!

"ఊహూఁ! మా అమ్మ.... అదుగో అక్కడుంది. ఉమ కూడా అమ్మదగ్గరే వుందదుగో! నేనూ అమ్మ దగ్గరకు పోతాను!" ఏమేమిటో పిచ్చిగా మాట్లాడుతూ రమ కాళ్లూచేతులూ గింజుకోవటం మొదలెట్టింది.

"రమా ? నేను ఓడిపోయాను తల్లీ ! సవతి తల్లిగానే మిగిలి పోయాను. నా ఆలోచనలు ఆచరణలో పెట్టలేక పోయాను." రమ మంచంకేసి పిచ్చిగా తలబాదుకుంటూ ఏడుస్తోంది విజయ.

అప్పుడే లోపలికి వచ్చిన మాధవరావు, మూర్తి, అతగాడి తల్లి, డాక్టరుగారూ, ఈ దృశ్యం చూచి క్షణకాలం నిశ్చేష్టులయ్యారు. మాధవరావే ఆ స్థితినుంచి త్వరగా తేరుకుని, విజయను పొదివి పట్టుకున్నాడు.

"అమ్మ .... అమ్మ .... " ఏదో మాట్లాడుతూనే ప్రాణాలు విడిచింది రమ.

"నేను ఓడిపోయాను, పిల్లల్ని చంపేశాను !" వెర్రిగా వెక్కిళ్లు పెడుతూ ఏడుస్తున్న విజయను ఓదార్చుతూ అన్నాడు మాధవరావు "నువ్వేం చేస్తావు విజయా ! కన్న తల్లికన్నా ఎక్కువగా చూశావు పిల్లల్ని ! కన్న తల్లిని మరపించావు. చివరి క్షణంలో కూడా "అమ్మ అమ్మ" అంటూనే నీతో ఏదో చెబుతూనే ప్రాణం విడిచింది రమ. కానీ అయుష్షేలేదు ! మనమేం చేస్తాం ? ప్రతి సవతితల్లీ నీనుంచి ఓర్పు నేర్చుకోవాలి ? ప్రతి సవతి తల్లికీ మమతను నేర్పే మార్గదర్శకురాలివి నువ్వు ! నువ్వు ఓడిపోలేదు. విధి ఓడిపోయింది నీముందు. ఊరుకో ! ఏడవకు!" విజయ హృదయంమీద మాత్రం ఆ మాటలు సమ్మెటపోటుల్లా తగిలాయి. మౌనంగా ఎవరికీ చెప్పుకోలేని మూగ బాధతో, నిష్కృతిలేని పాప భారంతో, పరాజితనన్న భావంతో, ఎగసి ఎగసి పడుతోందామె హృదయం.

("జ్యోతి" దీపావళి ప్రత్యేకసంచిక, 1973)